

TEPLANSKÝ OBČASNÍK

Informátor obyvateľov Obce Trenčianska Teplá

Apríl 2011 ■ Ročník 21 ■ Číslo 1 ■

■ www.trencianskatepla.sk ■

Veľkonočné sviatky prišli.....

Po zimných mesiacoch sa nielen človek, ale najmä príroda prebudila zo zimného spánku. Rozkvitajúce stromy a prerastajúca zeleň zatievajú postupne celé naše okolie.

Prebúdzajú sa i pracovná aktivita a práce, ktoré predsa len počas zimy načas utíchli. Rozkvitnuté stromy a príroda provokujú ľudí výsadbou okrasných kríkov a jarných kvetov na skráslenie svojich príbytkov a okolia. Jar je neodmysliteľne tu a s ňou i najkrajšie sviatky jari – Veľká noc.

Tento rok sa Veľká noc trochu posunula a v danom týždni nám spája aj príchod mája. Hneď po Veľkonočnom pondelku organizuje obec už tradične v piatok stavenie májov. **Srdečne Vás pozývame na stavenie májov, ktoré bude 29. apríla 2011 v Trenčianskej Teplej o 17,00 hod. a v Dobrej o 18.00 hod.**

Tak ako sa v tomto roku spája Veľká noc s oslavou príchodu májových dní, tak si každoročne pripomíname i oslobodenie našej obce. Pri úprave hrobov padlých vojakov a občanov obce si najmä tí skôr narodení spomínajú na ťažké časy a na obeť a trápenia, ktoré vojna so sebou priniesla. **Vás všetkých srdečne pozývame na túto spomienkovú udalosť, ktorá sa uskutoční dňa 21. apríla 2011, o 15,00 hod. pri pamätníku padlých hrdinov.**

*Nie je to klam, ani čary,
sú tu krásne sviatky jari.
Naplní sa láskou, pokojom,
každúcke srdce, každý dom!
Budte verní starým zvykom,
nech šibe len korbáčikom.
By jemný dotyk korbáča
Vám líce slzou nezmácal.
Kto rozum má, pochopí,
slabúčko vodou pokropí.
Pre všetkých dobrých šibačov
chystajte misu koláčov.
Čšte víňko, nie však moc,
tak veselú Veľkú noc!
Treba dodať: „Pokoj s Vami“
nie je to len o šibaní ...*

Sviatky jari a rozkvitnutá príroda prebúdzajú v každom z nás povznesenú náladu a dodávajú nám novú energiu k životu. V dnešných veľmi komplikovaných životných podmienkach sa však ťažko dýcha nielen starším občanom. Nezamestnanosť, málo pracovných príležitostí a nezodpovedné rozhodnutia štátu doniesli do samosprávy mimo iných úloh i ďalšie problémy.

Obmedzenia železničných tratí, znižovanie počtu vlakov, zápas o električkovú trať Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice, ktoréj sa štát chce zbaviť, obmedzenia autobusovej dopravy najmä v koncových spojoch, to všetko súvisí s problémami, do ktorých štát zatiaľhol obce. To súvisí úzko i ďalšími sekundárnymi problémami, ktoré z toho vyplývajú. Prepúšťanie ľudí zo železnice prináša nielen ich cestu na úrad práce, ale má vplyv na starostlivosť o deti, riešenie sociálnej neistoty, zabezpečenie stability nielen pre občanov obce, ale celého regiónu. To všetko sa už obce dotýka, dotýka sa koncepčných rozhodnutí a dotýka sa najmä financií. A tie nám štát kráti takým spôsobom, že väčšina obcí a miest zápasí s udržaním súčasných podmienok fungovania, s udržaním súčasného stavu, ale i s prežitím.

Obmedzenia sú skutočne veľkého rozsahu, nehladiac na to, že stabilný prvok štátu, akým verejná správa je, sa stal pre mnohých štátnych úradníkov a poslancov národnej rady terčom výsmechu a znehodnocovania. Zabudli asi, že štát to sú predovšetkým obce a mestá.

Verím, že si verejná správa svoje postavenie obháji a neprestaneme zabezpečovať chod a rozvoj obcí a miest. Veď tento je tak potrebný pre stabilitu a pokoj, ktoré naši občania v dnešnej dobe potrebujú viac ako soľ.

Želám Vám všetkým príjemné prežitie veľkonočných sviatkov.

Ing. Milan BEREC
starosta obce

Naša obec

Pri zmienkach o našej obci sa často stretáme s prívlastkom „perla Považia“. Je naozaj taká a snažíme sa vôbec o to, aby perlou bola, alebo...

Naša obec je skutočne pekná, rozložitá, rozvíjajúca sa, dobre situovaná i v prírodnom prostredí. No staráme sa o ňu všetci tak, ako by si zaslúžila a nesprávame sa k nej trochu macošsky?

Veď životné prostredie v nej dotvárame všetci, nielen pár zamestnancov obecného úradu.

Vážime si vlastne i tie ľudské hodnoty vynakladané na skrášľovanie a zabezpečovanie čistoty a poriadku v obci?

Veľmi asi nie, česť výnimkám. Sú i občania, ktorí sa spolupodieľajú na zabezpečovaní čistoty a poriadku v okolí svojich príbytkov a tiež im nie sú ľahostajné i ostatné verejné priestory obce.

Mnohým je to ľahostajné, tolerujú vytváranie čiernych skládok v obci – napr. i v centre obce pri pekárni, mlčky prehliadame vandalizmus niektorých občanov, prepálenie nového autobusového prístrešku v budovanej centrálnej zóne a ďalšie...

Čistota a poriadok v obci sú vizitkou nás všetkých, naša obec si skutočne zaslúži, aby sme sa o ňu všetci starali a aby skutočne bola „perlou Považia“.

Žime v láske, čistote a porozumení, nech je každý deň ako dar a tak s ním narábajme a nezabúdajme na životné prostredie okolo nás.

RNDr. Zuzana Sklenárová
prednostka OČÚ

Plán kultúrnych podujatí apríl – december 2011

- ▶▶ 21. apríl - oslobodenie obce 66. výročie
- ▶▶ 29. apríl - stavenie „Mája“
- ▶▶ 8. máj - deň „Matiek“
- ▶▶ 20. – 28. 9. - spomienková slávnosť a výstava k vytvoreniu farnosti
- ▶▶ október - stretnutie jubilujúcich dôchodcov
- ▶▶ november - koncert SZUŠ
- ▶▶ december - víťanie Mikuláša v obci
- ▶▶ december - vianočné vystúpenie

Fašiangy a karnevaly, ohlasujú príchod jari!

Február je Fašiangový mesiac - plný maškár a maškarných plesov, výroby masiek, výzdoby interiérov, pripomínajú si ľudových tradícií, pestrých balónov, konfiet a serpentín... Sú veselou zábavou a neodmysliteľným zážitkom pre deti a tradičnou starostou pre rodičov.

Ďakujeme preto touto cestou všetkým, ktorí pripravili deťom možnosť zmeniť sa na tancujúce zvieratká, rozprávkové postavičky, alebo stvárniť dospelácke povolania.

Ďakujeme sponzorom za príspevky do tomboly, občerstvenie, priestory a všetkým za výbornú atmosféru a podporu.

Kolektív MŠ
prevádzky v Trenč. Teplá a Dobrej

Marec – Mesiac knihy v materskej škole

V Školskom vzdelávacom programe MŠ Trenč. Teplá je práca s knihou zapracovaná do každého mesiaca.

Bohatá žiacka knižnica v oboch prevádzkach materskej školy dáva učiteľke možnosť využiť pri výchove a vzdelávaní detí klasickú literatúru – poéziu aj prózu. Dôraz kladieme počas celého roka na dôležitosť práce s knihou v rámci pred čitateľskej gramotnosti s cieľom vstúpiť deťom lásku ku knihe ako k zdroju poznania, či pobavenia. Úlohou pedagogického zamestnanca je upriamiť pozornosť dieťaťa, ale často aj rodiča na kvalitu pri výbere knihy - nepodliehať duchom prázdnych, trhových a reklamných trendov, navyše plných agresie a sebeckosti. S tým úzko súvisí aj výber aktivít pri trávení voľného času /knihy verzus PC a TV/. Je vidieť u detí, kto má aké skúsenosti s knihou z domu. V tohtoročnom Mesiaci knihy sme využili opäť tradičné aktivity ako návštevy knižníc, čítanie na pokračovanie, výrobu lepoprela, bábok, dramatizácie či reprodukcie rozprávok.

Vzácnym a dufame, že silným zážitkom z detstva bude beseda so spisovateľom, rodákom z Dobrej, pánom Rudolfom Dobiášom, ktorého sme mali česť privítať medzi nami 16. marca 2011.

MATERSKÁ ŠKOLA

Dlhodobú edukačnú aktivitu sme pripravovali s patričnou vážnosťou a veľkými očakávaniami. Deti sa oboznámili s príbehom v knihe „Rozprávka o lastovičke“, zhotovili darček - leporelo obrázkov jednotlivých kapitol, ktoré sme čítali na pokračovanie. Pod vedením pani učiteľky Štefky Fabovej privítali spisovateľa medzi nami, predstavili krátkym príbehom o jeho živote a predviedli pánovi R. Dobiášovi dramatizáciu leporela o dopravných prostriedkoch s jeho básnickou tvorbou pod názvom „Kam idete autička?“.

Deti sa zhostili aj úlohy besedníkov. Odvážne, znalí deja kládli otázky k téme, k tvorbe spisovateľa, ale tiež prezentovali svoje kultivované spoločenské správanie.

Pán spisovateľ Rudolf Dobiáš, pôsobil na deti milo, prívetivo a posedenie s ním bolo veľmi príjemné. Živo s ním diskutovali, keď rozprával o tom, kde čerpá námety, ako tvorí, píše knihy. V deťoch zarezovalo s akou láskou rozprával o lastovičkách, ako ich sleduje, kedy odletia a kedy priletia, ako ho často prekvapia, zaujal ich rozpráváním zo svojho detstva.

Na záver sme pánovi R. Dobiášovi odovzdali darček a kvietok z lásky a vďačnosti. Každý mohol osobne p. spisovateľovi podať ruku, poďakovať a rozlúčiť sa.

Vážený Pán Dobiáš!

Sme radi, že sa nám podarilo zrealizovať toto milé a zároveň obohacujúce stretnutie. Bolo nám ctou stráviť s Vami dopoludnie a ďakujeme Vám aj touto cestou za poznatky, zážitky, nové knižky aj sladké potešenie. Pevne veríme, že ste Vašou návštevou prispeli k tomu, že budú deti ku knihe ako takej pristupovať s väčším rešpektom a tiež s obdivom.

Nada Petrová, riaditeľka MŠ

Nech nie je našim deťom osud našej planéty lahostajný...

Jednou z tém školského vzdelávacieho plánu materskej školy je environmentálny týždeň na prelome marca a apríla s názvom „Zem nie je na jedno použitie“.

Zážitkovým učením sme uvádzali deti do problematiky rozlišovania živej a neživej prírody,

na vychádzkach do blízkeho okolia riešili úlohy „Na chodníku poznania“, všimli si neohľaduplnosť niektorých ľudí a ich čierne skládky, pozorovali prvé kvety a hmyz, čistili školský dvor, učili sa šetriť prírodným bohatstvom, tešili sa z prvých jarných lúčov, oboznamovali sa s možným nebezpečenstvom v prírode.

Najdôležitejším cieľom nášho pôsobenia na deti v oblasti prírody a životného prostredia je však vždy vytváranie osobného postoja, názoru, prezentovanie svojho prínosu - čo ja a moja rodina robí pre ochranu a nedotknuteľnosť prírody. Aby boli všímvaví a vedeli rozlíšiť negatívne postoje a vyhýbali sa im svojim konaním.

Našou snahou je vstepovať deťom lásku, obdiv a rešpekt k prírode a hoci človek vie prírode veľmi ublížiť, uvedomovať si v konečnom dôsledku bezmocnosť človeka voči sile prírody.

V závere týždňa sme s radosťou reagovali na jedinečnú príležitosť - ponuku Sokoliarov - priblížiť deťom dravcov zo slovenskej prírody. Na ihrisku v Dobrej sa deti z Trenč. Teplej aj Dobrej zoznámili

s nočnými dravcami - Plamienka driemavá, Výr skalný a dennými dravcami Sokol rároh a Orol skalný.

Deti mali možnosť pozorovať majestátnu krásu dravcov zblízka, cítiť jemnosť ich peria a zároveň si všimnúť nebezpečenstvo ich pazúr a zobákov.

Dozvedeli sme sa veľa nových zaujímavostí, o ktorých si ešte porozprávame. Deti prejavili záujem hľadať v encyklopédiách aj iných dravcov a dozvedieť sa o nich nové veci, prípadne overovať počuté.

Hneď na druhý deň sme vtákov kreslili a musíte uznať, že zážitky detí boli silné, vjemy a pamäť nesklamali a predstavivosť detí zohrala veľkú úlohu.

Pamiatkou na Deň vtákov -1. apríl budú tieto vzácne fotografie,

Nada Petrová, riaditeľka MŠ

Vzájomná spolupráca v rámci projektu „Otvor srdce-podaj ruku“ medzi skautmi a ŠZŠI, PRŠI v Trenčianskej Teplej pokračuje...

KARNEVAL 2011

Všetkým deťom - veľkým, malým,
na známosť sa dáva,
že sa v našej škole chystá
nevidaná sláva.
Nech si na tú oslavu - krásavci aj krásky,
prichystajú dopredu
na karneval masky.

Takýto oznam sa v našej škole objavil už na začiatku februára. Celý február sa niesol v znamení priprav na túto udalosť. Chystanie pozvánok, malovanie plagátov, vyrábanie ozdôb, reťazí, doladovanie oblečenia a rekvizít bolo náplňou popoludňajších pracovných činností všetkých výchovných skupín.

Konečne v utorok 8. marca 2011 nadišiel očakávaný deň, keď sa klubovňa školy premenila na rozprávkovú ríšu. Prišiel princ, víly, hviezdy, šašo, kúzelník, biela pani, anjel, či ježibaba... Zvládli sme i organizačné zabezpečenie karnevalu. O bezpečnosť sa staral policajt FBI s vojacom a v prípade nevoľnosti niektorého účastníka bol pripravený v pohotovosti celý pracovný tím zdravotníkov.

Karneval otvorila Mgr. Katarína Adamíková, ktorá privítala hostí. Okrem skautov a skautiek z 31. zboru Irmy Ševcechovej z Trenčianskej Teplej a z Omšenia pozvanie na karneval dostali i naši bývalí žiaci, ktorí navštevujú záujmový útvar „Slniečnice“ v Novej Dubnici pod vedením Mgr. A. Strapkovej.

Po úvodnom tanci brušných tanečníc nasledovala promenáda masiek. Porota v zložení Miška a Janka (skautky), p. Vicenová (za rodičov), M. Ružičková (za našu školu) a Mgr. A. Strapková (za „Slniečnice“) mala náročnú

úlohu – vybrať najkrajšie masky. Potom nasledovala diskotéka. Nechýbala dobrá nálada a ani malé občerstvenie. Tanec sa striedal so súťažou, kým sa porota radila a radila...

A ako sme sa bavili? To si môžete pozrieť vo fotoalbe (KARNEVAL 2011) na našej internetovej stránke (www.szsitrtepla.edupage.sk). Nakoniec členovia poroty skonštatovali, že všetky masky boli pekné a nápadité, a preto si všetci zaslúžia odmenu. Nikto neodišiel s prázdnyimi rukami.

Na záver karnevalu sme slávnostne odovzdali skautom – osobne Jakobovi Milkovi, logo na projekt „Otvor srdce – podaj ruku“, ktoré sme s deťmi vyrobili na krúžku tvorivých dielní z keramiky. Rovnaké logo – srdce s detskou rukou - bude zdobiť priestory našej školy.

V blízkej dobe sa tešíme na ďalšiu vzájomnú spoluprácu a spoločné akcie, ktoré plánujeme spolu realizovať. Budú to tvorivé dielne, spoločné opekanie a tiež aktivity zamerané na spoznávanie a ochranu prírody.

„Nemôžeme robiť veľké veci, iba malé veci s veľkým srdcom.“ (Matka Tereza)

Mgr. Katarína Adamíková
Foto: Emília Ružičková,
Katarína Vicenová

Zelená škola i v Trenčianskej Teplej

Do programu sa zapája čoraz viac škôl, a preto sa i naša škola - Špeciálna základná škola internátna tento školský rok zapojila do projektu „Zelená škola“.

Program Zelené školy prináša školám environmentálnu výchovu prepojenú s konkrétnymi praktickými krokmi. Tie vedú žiakov a celú školu k šetrnejšiemu prístupu voči životnému prostrediu, t.j. pomáhajú znížiť celkový vplyv školy na životné prostredie.

Hlavným cieľom programu Zelené školy je nájsť cestu zmeny, ktorá povedie k zdravšej, „zelenšej“ a aktívnejšej škole i spoločnosti. Proces Zelené školy zahŕňa celú školu - žiakov, učiteľov, nepedagogických pracovníkov spolu s členmi miestnej komunity - rodičmi, samosprávou, médiami, miestnymi organizáciami a firmami. V programe Zelená škola sa uplatňuje praktický postup 7 krokov: Vytvorenie Kolégia Zelené školy, Environmentálny audit školy, Environmentálny akčný plán školy, Monitoring a hodnotenie, Environmentálny Školský vzdelávací program, Informovanie a zapájanie širšej školskej komunity, Eko-kódex.

Žiaci sú súčasťou pracovného tímu - kolégia, analyzujú súčasnú situáciu na škole v šiestich oblastiach (voda, odpad, energia, doprava a ovzdušie, zelené obstarávanie, zeleň a ochrana prírody) a následne navrhujú zlepšenia, ktoré sa snažia pri zapojení celej školskej komunity zrealizovať.

Hodnotenie projektových úloh a aktivít každej školy je predložené Rade Zelené školy a tá následne udelí alebo neudelí škole medzinárodný certifikát Zelená škola. Certifikát a vlajka Eco-Schools sa udeľuje vždy na jeden kalendárny rok a po uplynutí jeho platnosti je potrebné ho obnoviť.

Na základe auditu v našej škole - vypracovania pracovných listov zo spomínaných 6 oblastí sme si určili ako hlavnú prioritu odpad. Hneď na začiatku sme v priestoroch školy rozmiestnili nádoby na triedený odpad.

Do cieľových aktivít sme zapracovali separovaný zber odpadov počas celého školského roka, osvetu v rámci školy, Ekotvorivé dielne i spoluprácu s miestnymi skautmi „Za čistú prírodu“, a mnoho ďalších činností v prospech nielen našej školy, ale i blízkeho okolia. Verím, že do projektu Zelená škola nebude nikomu z kolégia i blízkeho okolia chýbať chuť a radosť k zlepšovaniu životnému prostredia.

Koordinátorka projektu Zelená škola
Mgr. Buryová Silvia

„Urobme zmenu, ktorú je vidieť a cítiť.“

Organizácia spojených národov pripomína svetu význam lesov.

V podmienkach našej krajiny berieme lesy ako niečo samozrejmé, čo vytvára rámec nášho života od mladosti až po starobu. Nie všade na našej planéte je to však takto. Sú oblasti sveta, kde vplyvom prírodných podmienok, ale aj ľudskej chamtivosti a nezodpovednosti lesov niet a s nimi chýba ľuďom všetko, čo tieto dokážu pre plnohodnotný život človeka poskytnúť a čo je pre nás samozrejmosťou: drevo na príbytky a teplo, vodu, čistý vzduch a domov pre nepreberné množstvá rastlín a živočíchov. Navyše lesy človeku umožňujú nájsť to, čo je v dnešnej hektickej dobe najcennejšie – regeneráciu jeho duševných a fyzických síl, ktorú nachádza v týchto lesoch pri turistike, lyžovaní a ostatných voľnočasových aktivitách.

Aj preto Organizácia spojených národov vyhlásila rok 2011 za rok lesov, ktorého hlavným zámerom je celému svetu pripomenúť význam lesov a vyzdvihnúť úlohu, ktorú má človek pri ich ochrane, zvelaďovaní a racionálnom využívaní.

Lesy pokrývajú asi 31% z celkovej výmery pôdy Zeme, sú domovom pre viac ako 300 miliónov ľudí na celom svete a živobytie viac ako 1,6 miliardy obyvateľov Zeme je závislé na lesoch. V Európe patrí Slovensko medzi najlesnatejšie krajiny a jeho lesy, aj napriek ťažkým skúškam, ktoré im pripravujú klimatické zmeny, prírodné katastrofy a rôzni tiežodborníci, sú stále lesmi, ktoré sú pýchou našej krajiny a dobrou vizitkou pre celé generácie lesníkov, ktorí zasvätili svoj život týmto lesom a starostlivosti o ich budúcnosť.

Medzinárodný rok lesov 2011 je však aj príležitosťou pripomenúť, že za všetko, čo nám lesy poskytujú očakávajú aj od ľudí primeranú odozvu. Nie je toho však veľa: stačí iba nenechávať v nich odpad, ktorý pohodlne unesieme v svojom batohu, nesnažiť sa ich za každú cenu zakladaním ohňa zničiť požiarom, neníčiť ich hlukom a exhalátmi svojich motoriek, štvorkoliek a áut a najmä pochopiť, že les je živý organizmus do ktorého treba vstupovať ako slušný hosť a nie ako bezohľadný dobyvateľ.

V rámci tejto významnej kultúrno - spoločenskej udalosti bude na Slovensku v priebehu roka 2011 prezentovaný celý rad podujatí, ktorých hlavným organizátorom je Národné lesnícke centrum vo Zvolene s ktorým spolupracujú najvýznamnejšie organizácie štátnych i neštátnych lesov z celého Slovenska.

Juraj Vanko

(Autor pôsobí ako predseda Únie regionálnych združení vlastníkov lesov Slovenska)

Ďalšie informácie na: www.roklesov.sk

Dobrovoľný hasičský zbor DOBRÁ – 85 rokov

História požiarnej ochrany v našej obci sa začala písať už v roku 1900. Vyžadovala si to doba. Veď vzhľad našej obce nebol taký, aký je dnes. Životné prostredie, v ktorom ľudia žili, si vyžadovalo zamyslieť sa nad tým, ako uchrániť majetok spoluobčanov pred požiarom alebo živelnou pohromou.

Myšlienka založiť požiarneho zboru v obci sa priam natíska a bola stále aktuálnejšia. Veľký požiar v roku 1911 zničil značnú časť dediny. To dalo podnet k tomu, že sa občania a obecne predstavenstvo rozhodlo zakúpiť ručnú striekačku a

postaviť primeraný stánok. Po zakúpení ručnej striekačky občania našej obce už robili čo sa na požiarnikov /hasičov/ patrilo, ale ešte stále neboli organizovaní. Podnetom k založeniu požiarneho zboru u nás bol veľký požiar v roku 1924, ktorý pomáhali hasiť aj požiarníci z Trenč. Teplej, ktorí už boli v požiarnej ochrane organizovaní. Tak sa občania rozhodli v roku 1925 založiť hasičský zbor aj v našej obci. To znamenalo, že šlachetná myšlienka – pomáhať svojim spoluobčanom bola nakoniec korunovaná založením požiarneho zboru aj v našej obci. Iniciátorom tejto myšlienky bola Zemská a Okresná hasičská jednota.

Treba vyzdvihnúť tento humánný čin našich spoluobčanov a vysloviť im vďaka. Môžeme hrdlo povedať, že z cesty, ktorú nastúpili naši predkovia, sme nikdy nezišli a myšlienka, ktorá dala podnet k založeniu zboru v našej obci je stále živá a aktuálna.

Prvým predsedom bol Gallo Štefan, veliteľom Báž Ján, zástupca veliteľa bol Uherka Ján, tajomníkom Moško Jozef, gazdom Gallo Ján, strojníkom Porada Ján, pokladníkom Krátky Jozef.

Cez všetky ťažkosti, ktoré v tom čase po organizačnej, ale hlavne materiálnej stránke boli sa zakladajúci členovia zboru pravidelne schádzali na valnom zhromaždení, kde hodnotili celoročnú prácu. Z týchto zhromaždení sa nám zachovali záznamy v ktorých je v kocke zachytená činnosť zboru. Výborové schôdze sa konali podľa potreby u veliteľa alebo richtára. Výzbroje a výstroje bolo ich veľmi málo a tak napríklad v roku 1930 sa členovia poskladali po 15 Kčs, aby si mohli zakúpiť hasičské čapice. Každé 2 roky sa volil nový výbor. Čo však bolo v tom čase na úrovni, bola disciplína. Účasť na valných zhromaždeniach bola vždy takmer stopercentná. Na týchto schôdzach sa zúčastňovali aj zástupcovia OHJ, napr. Okresný veliteľ - Štefan Zamaróczy. Pravidelne sa volili zástupcovia na okresné valné zhromaždenia. Každý rok sa vykonávali praktické cvičenia a ukážky. Pravidelne cez žatevné obdobie sa konali obecné stráže a nočné služby na požiarnej zbrojnici. Veľkú zásluhu na dobrej práci zboru mal vtedajší učiteľ v Dobrej Klement Ondrášik, ktorý od roku 1930 v rôznych funkciách až do roku 1945 viedol úspešne prácu zboru. Ale ani vtedy požiare našu obec neobchádzali. Od spomínaného roku 1924, kedy zorelo 5 domov, boli i ďalšie veľké požiare.

Hasičské náradie a striekačka, ktorú mal zbor k dispozícii už nestačili. Tak sa obecná rada rozhodla zadovážiť motorovú striekačku a postaviť novú hasičskú strážnicu. Motorová striekačka bola zakúpená v roku 1936 a v tom istom roku bola postavená aj nová požiarňa zbrojnica.

Počas 2. svetovej vojny, ako som už uviedol, bolo v obci 5 požiarov, ktoré podnietili život v organizácii, ktorý sa po vojne rozbehol na plné obrátky. Členská základňa sa rozšírila o mladých, schopných členov. Pravidelne cvičili a udržiavali výzbroj a výstroj v plnej pohotovosti.

V čase budovania socializmu bola prevedená zmena názvu z „hasičské zbory“ na „požiarné zbory“ a tieto boli zaradené do zložiek NF, čím bola táto organizácia silne spolitizovaná a riadená KŠČ. Ale aj v čase socialistických súťaží dobranskí požiarníci získali mnoho úspechov. V roku 1972 bol náš člen požiarneho zboru, v tom čase okresný veliteľ PZ v Trenčíne, p. Ján Reháč zvolený za ústredného veliteľa SZ PO.

Dnes, keď je činnosť HZ odpolitizovaná a vrátili sme sa k starým tradíciám hasičských zborov, i Dobranský požiarneho zbor sa hlási k týmto tradíciám a dňa 7. 5. 1995 po sviatku sv. Floriána, patróna hasičov sme sa zúčastnili slávnostnej sv. omše, pričom bol posvätený obnovený obraz sv. Floriána, s

menami zakladajúcich členov zboru z r. 1925. Pred 12 rokmi sme dali posvätiť sochu sv. Floriána.

V roku 2005 sme mali dobré PD mladých hasičov, ako aj družstvo žiakov, ktoré sa už v tomto roku zúčastnilo okresnej súťaže PLAMEN. I naša DO DHZ v Dobrej môže byť hrdá na svojich zakladateľov a ich ďalších pokračovateľov i na svojich dnešných aktívnych členov, ktorí sa i dnes, na úkor svojho voľného času a rodinnej pohody, s obetavosťou venujú PO.

Nemalé zásluhy na rozvoji DHZ v Dobrej mal zosnulý Jaroslav Janeček. Taktiež zosnulá pani Tonka Reháková sa zaslúžila v čase, keď pôsobila ako učiteľka v ZŠ v Tr. Teplej o rozvoj žiackych družstiev – PLAMENÁKOV tiež pracovala na okresnom výbore DPO ako tajomníčka. Počas činnosti získala titul „Zaslúžilý člen DPO“.

Nedá mi nespomenúť s akým veľkým elánom sa budoval stožiar na sušenie hadíc. V roku 1975 sa vyrábal priamo na dvore Jakuba Moška. Bol aj priamym organizátorom akcie spolu s pánom Priadkom za pomoci ďalších členov DHZ.

Ďalší člen výboru DHZ v Dobrej v roku 2005 pán Tibor Vánik pracoval ako predseda Krajského výboru DHZ v hodnosti inšpektora. Získal vyznamenania za príkladnú prácu, za zásluhy a za výcvik. Dnes je už viceprezidentom DPO.

Pán Rehák Ján ako člen výboru DHZ pracoval v minulosti na okresnom výbore, ako aj na ústrednom výbore SZ DPO. V roku 1997 získal najvyššiu hodnosť vrchný inšpektor ako aj najvyššie vyznamenanie „Zaslúžilý člen DPO“.

V súčasnosti pracuje na OV DPO predseda DHZ v Dobrej Pavol Košťalik, ktorému 18. mája 2005 na návrh OV DPO bolo udelené tiež najvyššie vyznamenanie „Zaslúžilý člen DPO“.

Zaiste sa patrí všetkým členom, čo najsrdečnejšie poďakovať za vykonanú prácu. Osobitne sa treba poďakovať najstarším, ešte vždy aktívnym členom a všetkým súčasným funkcionárom DO DHZ, ktorí sa podieľajú na dobrej práci našej organizácie a snažia sa ju udržať funkčnú.

V roku 2005 bola požiarňa zbrojnica zrekonštruovaná a zväčšená nakoľko požiarňa AVIA dovtedy nemohla v nej garážovať pre malé rozmery. 10. septembra 2005 bola miestnym správcom farnosti požiarňa zbrojnica slávnostne posvätná a pri slávnostnej svätej omši bola posvätená aj hasičská zástava s obrazom sv. Floriána.

V roku 2009 DHZ Trenč. Teplá dostala cisternový voz KARA ROSA a hasičská Avia bola presunutá do Dobrej. Naša pôvodná bola teraz v januári 2011 vyradená z evidencie na náhradné diely. Tým, že táto Avia má menšie rozmery vznikol dostatočný priestor aj na uschovanie historickej ručnej striekačky, ktorá je od roku 2004 uložená v PZ zbrojnici v Opatovej n/V.

V najbližšej dobe ju prevezieme do Dobrej. V obci je záujem detí o súťaž hry PLAMEN.

Potrebujeme však niekoho, kto by sa ich ujal a trénoval. Tento rok na súťaži v Opatovej n/V vo svojej kategórii získali 3. miesto.

Bol by som rád, keby hasičské družstvo bolo vo svojej činnosti aktívnejšie. Veď z vlastnej iniciatívy si zakúpili výzbroj. Samozrejme treba zvýšiť počet členov družstva, aby boli náhradníci v prípade neprítomnosti niektorých členov. Družstva musia byť zásahu schopné aj kvôli urbáru s ktorým máme trvalú zmluvu o pomoci a spolupráci pri ochrane lesov.

Na záver ešte raz ďakujem všetkým, ktorí sa ako v minulosti, tak aj v prítomnosti podieľali a aktívne podieľajú na činnosti DHZ.

Keby zmizla všetka zloba ľudská, nebolo by treba vojska, polície, sudcov a iných opatrení, ale hasičstva i vtedy by bolo treba.

Tak nám Pán Boh pomáhaj!

Pavol Košťalik
predseda DHZ

Slovenský skauting 31. zbor

začiatkom roka začal svoju prácu školením svojich vodcov a radcov a to hneď 3. januára v skautskom centre. Dvaja naši vodcovia vo februári pokračujú na Lesnej škole ďalšou časťou v Brezne. Dúfame, že ju v apríli úspešne ukončia záverečnou skúškou a získajú dekrét s povolením MŠ pre prácu s deťmi a mládežou.

Chata Horná Súča – Vlčí vrch /17. - 20. 2. 2011/

Už sa stalo tradíciou, že cez jarné prázdniny organizujeme chatu. Chata sa niesla valentínskou atmosférou. Všetkých viac ako 50 účastníkov sa tešilo na Valentínsku party, ktorá bola v piatok večer. K tomu sa prispôbil aj program príprav a hier pre jednotlivé losované páry. Počas celej chaty však prebiehalo hľadanie zlodeja kofoly. Skautky z 3. oddielu si pripravili videofilm o výrobe kofoly a deti museli formou indícií nájsť zlodejov receptu na výrobu tohto nápoja. V sobotu prebiehali voľby prezidenta tejto chaty. Skauti rozdelení do skupín museli od prezentovať svojho kandidáta, museli vyrábať rôzne letáky a viesť volebnú kampaň. To boli nápady, vlastným očiam sme neverili, čo dokážu jednotlivé skupiny urobiť pre svojho kandidáta. V ten večer nás čakalo aj vystúpenie skupín zo svojím programom, plným zábavy a tanca.

Deň sesterstva – Omšenie /27. 2. 2011/

Tento jedinečný skautský sviatok je aj pre náš zbor veľmi dôležitý. Predstava toho, že v tento deň oslavujú skauti a skautky na celom svete, je pre nás veľmi vzrušujúca. Originálny názov tohto sviatku je „Thinking day“, a preto sa aj my

snažíme myslieť na všetkých našich bratov a sestry. Na celom svete ho skautky oslavujú 22. 2., pretože je to deň spoločných narodenín zakladateľa skautingu B. Powela a jeho manželky Olave. My sme ho oslavovali v Omšeni spoločným stretnutím, zábavným programom a spoločnou zábavou.

Karneval v ŠZŠI /8. 3. 2011/

Niektorí naši členovia sa zúčastňujú karnevalu s deťmi zo Špeciálnej základnej školy internátnej. Je to pokračovanie spolupráce. Skauti prezlečení za masky, tvorili spolu s deťmi neoddeliteľné puto pri ich spoločnej karnevalovej zábave. Skauti tvorili aj hlavnú porotu vyhodnocovania masiek a obdržalo sa aj srdiečko tohto projektu „Otvor srdce podaj ruku“.

Výlet Podhradište /12. 3. 2011/

V túto krásnu jarnú sobotu sa vybral 1. oddiel skautov na celodenný výlet do Podhradišta.

Účelom výletu bola previerka zakladania ohňov a varenie v prírode. Skauti si vyskúšali varenie v kotlíku, varenie v ešuse,

varenie na panvici. Bola to dosť sranda, lebo nie každý vedel presne ako to má robiť. No ale nakoniec sme sa najedli. Potom sme mali výstup na Čertovu skalu, kde si skauti vyskúšali zlanovanie pomocou dračieho uzla. Zahrali sme sa hry, pozbierali odpadky po lese a podvečer sme najedení a spokojní odchádzali domov.

Športový deň /19. 3. 2011/

Skoro pravidelne raz za rok uskutočňujeme túto celozborovú akciu. V tomto roku to bolo obzvlášť výnimočné. Skauti a skautky z Trenč. Teplej, Omšenia a zo Slatiny n/Beb. súťažili v stolnom tenise, mini futbalovej lige, v skoku cez švihadlo, vo vybijanej, ale aj v prekážkovej dráhe. Výsledkom bola spokojnosť všetkých 54 účastníkov športového dňa. Osol Kiko, maskot zboru odovzdal ceny pre súťažiacich.

Stanislav Vyhliďal
vodca zboru

ZO SZTP Trenčianska Teplá

na svojej výročnej členskej schôdzi konanej dňa 18. 3. 2011

hodnotila rok 2010 a plánovala činnosť na rok 2011.

Z výročnej správy o stave organizácie vyberáme.

Úvod VČS sa niesol v znamení spomienky na zosnulých členov ZO:

Albín a Mária Gregorovci,
Miloš Marček, Rudolf Faruľa,
Mária Červienková a Stanislav Frydecký.

Češť ich pamiatke!

Úlohou SZTP je starostlivosť a pomoc, ale aj zapojenie občanov so zdravotným postihom do spoločenského a bežného života prostredníctvom kultúrnych, vzdelávacích či športových aktivít.

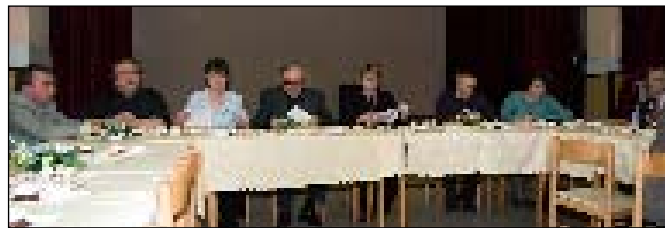
Po pohyboch v členskej základni v roku 2010 sa vyprofiloval počet členov na 74, ktorí by si v tomto roku mali vyrovnáť členské 5 € a hlásiť sa k našej ZO.

Výbor ZO mal 9 členov a výkony funkcií sa v roku 2010 realizovali nasledovne. PaedDr. Jozef Farkašovský, predseda ZO, člen krajskej a okresnej rady SZTP, revízor OR TN, člen sociálnej komisie OZ. Margita Janesová, podpredseda ZO, zázpisnice, ekonomika a legislatíva ZO, dokumentácia ZO, styk s ustanovitzňami, ako TSK, Daňový úrad... Ján Frydecký, pokladník ZO, karty členov, vedenie peňažného denníku, vedenie dokumentácie príjmov a výdajov, 2% z daní. Anna Frydecká, starostlivosť o výborové schôdze, nákupy tovarov k návštevám, nákupy prezentov jubiliantom, nákupy tovarov k akciám, návštevy sponzorov. Helena Holecová, Irena Rajníková, Jozefa Droppová a Mária Wattová – skupinárky, návštevy, informácie, pomoc, aktívny podiel pri organizovaní podujatí. Irena Rajníková – revízor ZO. Stanislav Frydecký, člen.

Výbor ZO úmrtím Stanislava Frydeckého stratil jedného člena. Je potrebné ho doplniť na počet 9. Po zväžení sa výbor na svojom zasadnutí dňa 5. 2. 2011 rozhodol kooptovať členku Magdalénu Homolovú, ktorú poveril aj vedením výročnej členskej schôdze a navrhol, aby pani Magdaléna Homolová bola hlasovaním v uznesení schválená ako riadna členka výboru ZO.

Výbor sa od ostatnej VČS zišiel 11 krát so zameraním na organizačné práce pre chod organizácie a jej aktivít, sociálnu zložku činnosti, ako aj sledovanie ekonomických, sponzorských a spoločenských aktivít. Rok bol mimoriadny tým, že okrem tradičných aktivít sme realizovali Krajské športové hry.

Rok 2010, ako každý rok sme v štruktúre činnosti ZO realizovali skoro všetky činnosti misie SZTP. Bol to priamy kontakt ochotných členiek výboru, ktoré systematicky navštevujú členov, aby ich informovali, potešili návštevou a niekedy aj vykonali nevyhnutné pomocné činnosti. U dlhodobých chorých a nevládných členoch organizácie sme v minulom roku vykonali 16 návštev. K tradičným aktivitám patrí organizovanie zdravotne - poznávacieho zájazdu. Zopakovali sme zájazd do Podhájskej. Počasie vydržalo a tak aj zájazd dopadol s pozitívnym ohlasom. Boli sme síce iba jedným autobusom, ale v tomto roku sa plánuje ísť dvoma, aby boli uspokojení všetci záujemcovia a bude to na termálne kúpalisko Bánovce n/B. Športové hry v minulom roku, vďaka príspevku TSK, OÚ Trenčianska Teplá a LEONI Dobrá nezaťažili našu pokladňu, a tak návštevy chorých, zájazd, Mikulášsky sa môžu konať aj v roku 2011.

Z minuloročných činností však osobitnú pozornosť treba venovať KŠH a sprievodným akciám, ktoré sa konali v rámci 655. výročia obce. Hry dopadli dobre tak po organizačnej ako aj ekonomickej stránke za čo patrí vďaka aj starostovi obce Ing. Milanovi Berecovi, ktorý mal nad podujatím záštitu. Ich hodnotenie vykonala celoslovenský časopis T+T, do ktorého okresný predseda Pavol Mrákava, účastník a hosť hier napísal. Trenčianska televízia tiež prispela k hodnoteniu hier, kde krajská predsedníčka Helena Ronayová vyzdvihla ich poslanie. Samozrejme, že aj domácomu „Občasník“ sme poskytli dostatok podkladov, ktoré boli uverejnené a určite ste ich všetci čítali. Chcem poďakovať aj za ďalšie udalosti, ktoré v spojitosti s KŠH boli. Podujatie sa konalo v priestoroch základnej školy. V požiarnej zbrojnici bola realizovaná výstava, ktorej súčasťou boli materiály zo života organizácie. Pri otvorení výstavy a slávnostnom zasadnutí zastupiteľstva boli členom nášho výboru odovzdané ocenenia a poďakovania od starostu obce. Počas vyhodnotenia hier sa dostalo členom výboru ocenenie od Krajského centra vo forme ďakovných listov. I keď už zdravotný stav nedovoľoval priamu účasť Stanislava Frydeckého, boli mu starostom odovzdané ocenenie obce a zlatá medaila SZTP. Obec nezabudla pri tejto príležitosti ani na Rudolfa Piknu.

Nemalú pozornosť venoval výbor príjmu 2% daní fyzických a právnických osôb. Chcem vyjadriť uznanie a poďakovanie tým, ktorí nám venovali 2% zo svojich daní. Za rok 2010 to nebola zanedbateľná čiastka. Bolo to 4,5 x viac, ako naše členské. Preto si vysoko vážime tých, ktorí dali svoje 2% ako aj tých, z výboru, ktorí získavali darcov. Vymenovať všetkých je nemožné, lebo mnohí odviekli percentá priamo a nám sa dostala iba informácia o výške príspevku. Vieme však, koho sme oslovili. Ešte raz, srdečná vďaka. Veríme, že aj v tomto roku budeme úspešní, k čomu môže aj členská základňa veľmi pomôcť.

Jedným z bodov VČS je odmeňovanie jubilatov. Tu je treba zdôrazniť, že rozhodujúcim ukazovateľom sú sponzori. Preto si môžeme dovoliť, i keď celkom skromne každoročne zablahoželať na VČS tým, ktorí v tom roku dosiahli životné jubileum. Dnes to bude 13 mien členov organizácie.

Udalosti ostatného obdobia viedli výbor k zamysleniu nad možnosťou obohatiť náš ročný plán o akciu, ktorá by skĺbila tradičné športové hry a spomienku na zakladateľa novodobej organizácie telesne postihnutých Stanislava Frýdeckého. Výbor navrhuje usporiadať domáce športové hry pre členov ZO, ktoré by sa niesli v znamení spomienky na Stanislava Frydeckého a položili základ každoročných

domácich športových hier pre členov SZTP a možno aj pre iné družstvá spoločenských organizácií v obci, ako sú dôchodci, vyslúžilí vojaci atď.

Pre tohoročný úvodný projekt sme oslovili Skautov v Trenčianskej Teplej a prizvali sme na VČS aj vodcu zboru, inak predsedu Kultúrnej komisie pri OZ a poslanca OZ Stanislava Vyhládala, ktorý už vlni bol spoluorganizátor KŠH.

Podujatie plánujeme na jún, v priestoroch školského areálu spojené s grilovačkou.

Jednoduché športové disciplíny budú otvorené pre každého zúčastneného člena. Skauti si tiež zasiať v osobitnej kategórii, ale hlavne nám pomôžu ako technický personál. Verím, že podujatie bude vhodným obohatením činnosti ZO.

Naša činnosť je závislá aj na vyšších orgánoch SZTP, okresného a krajského centra. Za pomoc im touto cestou ďakujeme. Je potrebné poďakovať aj tým, ktorí boli v roku 2010 aktívni ako sponzori a prispievatelia :

VÚC Trenčín
 Obecný úrad Trenčianska Teplá
 Obecný úrad Omšenie
 Obecný úrad Dolná Poruba
 LEONI m. č. Dobrá
 Farský úrad Trenčianska Teplá
 Považský cukor Trenčianska Teplá
 CUKRKANDEL ob. zdr. T. Teplá
 Lekáreň Pod Dubovcom
 Lekáreň Ariana
 Hydrek, Ján Holec
 Pružináreň Jozef Holec
 G-market Gazdík
 MARKO pekáreň
 Diamant Nová Dubnica
 Mäsovýroba Hôrka
 Doprava, Púček Dubnica n/V
 Základná škola Trenčianska Teplá

Kuchynské štúdio Ružička
 PLETIVO /AUS-KOJA/
 Pizzeria u ZAKKA
 PD FLORA
 Potraviny BONA
 DOKOUPIL Ján, ovocie Pruské
 Rozličný Tovar, Juraj Riečický
 Riava s.r.o.
 INLEIN
 Drogéria Haninec
 Lord Nová Dubnica
 SWICH TRADE
 DOMINO –Slovakia, Dc/nV
 Rodina Syrová
 Generali Mgr. Korčák
 ADPHARMA Mgr. Filová
 Wattová Mária
 Dexia Mgr. Višňovský

Záverečné poďakovanie patrí osobitne starostovi obce Ing. Berecovi a prednostke RNDr. Sklenárovej.

V roku 2011 nás čaká ešte jedna, i keď už avizovaná zmena.

Dňom 1. máj 2011 prevezme funkciu štatutárneho zástupcu a aj predsedu organizácie Ján Frydecký.

Funkciu podpredsedu bude vykonávať Magdaléna Homolová. Pokladňu a ekonomickú dokumentáciu prevezme Margita Janesová. Anna Frydecká,

Helena Holecová, Irena Rajníková, Mária Wattová a Jozefína Dřopková – skupinárky. PaedDr. Jozef Farkašovský – člen výboru.

Sídlo organizácie ponechať na adrese Ul. Andreja Hlinku 1059/44 91401 Trenčianska Teplá. Miesta rokovania výboru ako aj nasledujúce úlohy- karty členov, starostlivosť o výborové schôdze, nákupy tovarov k návštevám, nákupy prezentov jubilantom, nákupy tovarov k akciám, návštevy sponzorov - bude predmetom dohody členov výboru. Revízor ZO zostáva Irena Rajníková. Tiež je potrebné po 1.5. 2011 dohodnúť vo výbore v spolupráci s Okresným a Krajským centrom zastupovanie ZO v týchto útvaroch a v súčinnosti s OÚ zastupovanie v štruktúre obce.

Na záver VČS jej predseda PaedDr. Jozef Farkašovský dodal: Vážení prítomní !

Aj v tomto roku chceme naviazať na tradičné aktivity, máme ešte rezervy v návštevách chorých a nevládných, veríme, že sa vydarí zájazd, Mikulášsky a aj nové navrhované podujatie Športové hry SZTP Trenčianska Teplá, ako spomienka na zakladateľa ZO.

Že budeme mať stále viac prispievateľov 2% z daní a našim členom budeme môcť byť viac nápomocní. Dovoľte mi osobne sa poďakovať členom výboru za prácu, ktorú vykonali a vykonávajú.

Výbor ZO SZTP

V šírom poli strom

Rád sa vraciam do svojej mladosti, keď v šírom poli stála stará mohutná hruška. Spomeniem aspoň tú v Lúžku, v Kráčinách, ale aj tú najmohutnejšiu, ktorá bola hore nad cestou v Dobrej.

No zaujímavé boli aj sklady na úbočiach Hája i Dubovca vysadené slivkami.

Budovali ich celé generácie. Slivky nielen že dávali úžitok, ale aj svojimi koreňmi zadržali zem proti zosuvu, ale aj vodu v čase dažďov i na jar, keď sa topí sneh.

Stromy boli vysadené aj okolo cesty, aby pocestný sa mohol nasýtiť ovocím i odpočinúť si v chládku pod ich korunami.

Koncom 19. storočia u nás to bol učiteľ Anton Horváth, ktorý žiakom učil štepiť. Chodil so žiakmi po chotári a všetky plané stromčeky zaštepili. Anton Horváth narodil sa 14. 9. 1846 v Čavoji. Ako učiteľ v Teplej pôsobil v rokoch 1870-1913. Zomrel 17.7.1923 a je pochovaný v Trenčianskej Teplej.

S láskou a obdivom sa vraciam do času, keď tieto krásne majestátny stromy boli ako majáky, ktoré niesli posolstvo našich predkov.

Nádherne boli na jar, keď zakvitli a prinášali hospodárovi svoju prvú úrodu vo forme medu i na jeseň, keď na nich dozrelo sladké ovocie.

V ich korunách našli svoj domov krdle spevavých vtákov. Pozeral som ako s času na čas z nich odpadne lístok. Aj keď krásne poletuje, ale keď spadne na zem hynie, pretože už nedostáva silu života zo stromu na ktorom narástol.

Tak isto hynie aj kmeň, hoci toho najmohutnejšieho stromu, keď ho oddelíme od koreňa a hynie aj koreň, keď ho vytrhneme zo zeme živiteľky. Je to niečo viac ako pol storočia, čo ťažké stroje vytŕhali stromy i zrovnali sklady a dnes žneme z toho úrodu dažde strhávanú orniciu a sú záplavy. A tak je aj s človekom, keď ho odtrhneš od nedovizni od rodnej zeme, stratí sa v mori života. Zbúraš mu rodnú chalúpku, na cintoríne zhnije drevený kríž na hrobe rodičov a on stratí domov, lebo už sa nemá ku komu vracieť, už ho nemá kto privinúť k hrudi a zrobenou rukou podať mu krajec chleba, či koláč, ktorý ako dieťa tak veľmi mal rád.

Keď vidíš v poli krásny mohutný strom, postoj v básni pri ňom, lebo to hospodár nezasadil pre seba, ale pre pokolenia, ktoré prídu po ňom, aby jeho ovocím si sa nasýtili, i v jeho tieni si odpočinul.

A jeho koruna je domovom vtákov, ktorí od nepamäti spievali i spievajú svoju nekonečnú pieseň o láske k svojetu, o láske človeka i k tej najmenšej chalúpke učupenej na stráni pod lesom, lebo to nie je iba dom, ale aj tvoj domov.

I. Masár

Čas neúprosne letí

Len prednedávnom sme boli ešte deti a už máme hlavy striebrom posiate. No radi sa vraciame do jarných rokov nášho života, spomíname na bezstarostné detstvo, i na roky strávené v školských laviciach. To boli roky, keď nás už začali formovať a pripravovať na život.

Práca učiteľa je nielen ťažká, ale aj zodpovedná. Mali sme však to šťastie, že sme mali dobrých učiteľov. Učiť bola ich povinnosť, ale ich veľká túžba bola nielen učiť, ale aj naučiť.

A tak na dejepise nás učili nielen históriu, ale aj milovať históriu nášho národa.

Na zemepise nás učili aj to, že treba milovať túto ženu skropenú znojom, slzami i

krvou nášho ľudu. Na slovenčine nás učili o veľkých synoch nášho národa, ale aj to, že treba milovať túto reč, reč našich dedov, pradedov, reč, do ktorej solúnsky bratia Cyril a Metod preložili Písmo sväté a pápež Hadrián II. ju v roku 867 povýšil na bohoslužobný jazyk. Tak popri hebrejčine, gréčtine a latine, stará slovenčina sa stala štvrtým jazykom používaným pri bohoslužbách.

Som rád, že takých učiteľov tu máme aj teraz. Pred niekoľkými rokmi do našej obce prišiel z Južoslávie - Vojvodiny, z obce Selenča detský súbor "Svetielka". Na javisko prichádzali z tmy zo zapálenými sviečkami. Aký krásny predobraz, aké krásne je poslanie človeka nieš svetlo poznania a odovzdávať ho ďalej.

Do Vojvodiny prišli ich dedovia pred viac ako 200 rokmi. Bola to žena vyludnená tureckými hordami. A títo ľudia aj po viac ako dvoch storočiach rozprávali takou krásnou slovenčinou, predstavili nám svoje nádherné kroje i piesne, s ktorými nás prišli potešiť, doniesli nám svetlo poznania, že i v ďalekom svete človek si v srdci môže uchovať krásne dedičstvo ako je reč, pieseň i láska k svojej.

Selenča je počtom obyvateľov asi taká ako naša Obec Trenčianska Teplá. Sú tam dva kostoly - katolícky i evanjelický.

Je potešiteľné, že máme Folklorný súbor „Teplanka“, ktorý nedá zahynúť krásnym piesňam i zvykom, ktoré človeka sprevádzali od kolisky až po hrob. Piesne v podaní tohto súboru žijú v plnej nádhere, sú hojivým liekom na ubolenú dušu človeka k človekovi i k rodnej zemi.

Trv

Zaprášené spomienky na „STARÚ TEPLÚ“

O kráse teplanských výšiviek a ich sytej nádhere sa už popísalo veľa. Taktiež o divadelníkoch, či spevákoch, ktorí reprezentovali našu dedinu. Niekoľko našich pôvodných spevov zozbieral a zaznačil i teplanský učiteľ - organista Jozef Straka a pred ním i jeho otec. Veľakrát spievali mláďenci i devy v slovenskom rozhlase v medzivojnovom období, ale i pred ním. Ešte šťastie, že nám zostala „TEPLANKA“, lebo náš folklór nám uniká medzi prstami.

Abis smrit' Dobru Okušil,
sliš moge naučení:
Nezagtra bis ne odložil
života polepšení.

2hij.

Smrit Strašliiva Smrit Prehrosna
Prilde Oona do ijsta,
Smrit hrosna nemilosrinna,
hodina gest neista:
Umiragie wolat budeš,
mohel som ale nechcel:
Skonawaigie wzdiehat budeš
seel som ale nemohel."

3tij.

Gaki žiwot taka ge smrit,
gdo gaki žiwot wede,
nebo sladka nebo triпка
tak sa mu teš powede:
nasmrit časne pamatanij,
dobre uči umirat:
márnich wecij potupenij
uči swetem pohridat.

Keď oprá-
šime staré
„TEPLANSKÉ
DUCHOVNÉ
PIESNE“ od
Jána Rekema,
dostaneme sa
k teplanskému
kancionálu. Je
to náboženský
spevník, ktorý
existoval v obci
a opisoval sa.
Bolo ho mož-
né nájsť i v nie-
koľkých exem-
plároch v našej
dedine. Z neho
spievali a recito-
vali „pedspeváci“ pri nábo-
ženských, ale i
iných obradoch.

V tejto kniž-
ke vidieť vybled-
nutým písmom
záznam: „Andrej
Hoso z Dubni-
ce do Dobrej“
(myslieť prept-
sané).

...“gako swedek Ján Čimo a Štefan Dobiaš - opísal 19. 3. 1862
Ščefan Stefanech (písmák)“.

Tieto spevníky vlastnili: Ján Hošták (Knápek) a Pavol Gallo. Sú
prejavom maliarskeho, ale i písárskeho tvorčieho ducha.

Pôvodný rukopis bol pričinením dubnických farárov Magína
a Mesároša, ale i Dubnicaya. Taktó sa opisovaním rozširoval. Či
pôvodný vznikol v Dubnici však nevieme. Vracali ho z Teplej do
Dubnice (Masár).

Niekdé by však mal byť obraz od Štefana Straku „Pedspeváci“
z roku 1927 (olejomalba) vid' obrázok - **Kmeti v kabaniach, ktorí
držia v rukách staré kancionále z roku 1862.**

Na obraze vidíme: Ignáca Pšenáka (Čimo), Jana Anetu (Balvó-
na), Ďurdíka (Maslárech), starého Hoštáka (Knápka) i dedka Korí-
lech (či Šimuných).

Písmakmi (opisovateľmi) boli i Masarykovci a Kanákovci.
Staršie spevníky boli písané Švabachom.

Aspoň taktó v krátkosti si zaspomíname na našich starých kme-
tov z minulých storočí.

Pavol Veselý

Jej práca je tichou modlitbou

Sedím v izbe v posvätnom tichu samoty pozerám si veci okolo
mňa. Každá vec mi o niečom rozpráva, niekoho mi pripomína a v
tom je jej nezastupiteľná hodnota.

Pristavím sa pri maľovanom tanieriku. V strede je štipová ruža
s dvomi púčikmi. Pohľadom prechádzam ďalej za túto ružu a pri-
stavím sa kdesi na hornom konci dediny. Vojdem do vnútra cha-
lúčky. Na stenách sú povešané maľované tanieriky nielen s kvetmi,
ale aj postavy v teplanskom kroji. Muž so ženou, žena pri kolovrátku,
žena s klasmi a rôzne výjavy zo života, to všetko je lemované
ornamentom či kvetmi, pretože to všetko sa prihovára ľuďom a je
oslavou človeka.

Pri okne sedí staršia pani, pred sebou má belobou žiariace
plátno a vyšíva. Sú to strapce hrozna, listy a úponky. Toto jej dielo
bude zdobiť oltár v kostole. Kolkokrát je to už jej výšivka? V kol-
kých kostoch môžeme obdivovať krásu, ktorú vytvorili jej praco-
vité ruky? Sedí v tichu samoty a vyšíva. Jej práca je ako tichá mol-
litba položená na oltár za blaho a šťastie človeka i nášho národa.

Každým vpichnutím ihly do plátna dáva tam aj kus svojej duše
i zraku.

Skromná pracovitá žena, naša rodáčka **Mária Švecová rode-
ná Ďurdíková** po celodennej práci i v deň sviatočný berie plátno
i nite, aby svoje rozprávkové sny premenila na čarokrásne roz-
právky.

Pán jej dal nadanie i cit pre krásu a ona to berie ako povinnosť
naplniť svoj život rozdávaním krásy.

Keď nevidí počítať nitky a vyšívať, berie štetec, farby a maľuje.
Tak sa prihovára k ľuďom, že zveční ženu v kroji a s klasmi obilia
ako ženu matku, ženu nositeľku života. Maľuje, aby zachytila a tak
zachovala krásu nášho kroja pre ďalšie pokolenia.

Svojou neúnavnou prácou si vytvára ten najkrajší pamätník.
Nikde neuvádza svoje meno. Tí, ktorí obdivujú tieto jej výšivky i
maľované tanieriky iste povedia, že zlaté to boli ruky, ktoré doká-
zali vytvoriť toľkú krásu, že zlaté to bolo srdce, ktoré dalo toľko
lásky do týchto krásnych výšiviek.

Už nie je medzi nami, sú tu len jej nádherné výšivky, ktoré
hovorí o jej veľkej láske k ľuďom pre ktorých to všetko dokázala
vytvoriť.

Jej ornamenty a výšivky sa zlatými písmenami zapísali do kro-
niky našej obce Trenčianskej Teplej.

Pani **Mária Švecová rodená Ďurdíková** (13. 10. 1914 – 13. 1.
2009) svoj večný rozprávkový sen o šťastí človeka sníva v objatí
rodnej zeme, ktorú tak veľmi milovala.

I. Masár -

Nevyliečiteľná nemoc

Roky plynú, mení sa dedina, ale aj ľudia. Staré domy dožívajú a už nevyhovujú životnému štandardu moderného človeka súčasnej doby.

Na pravidelných prechádzkach so svojim psíkom idem z horného konca dediny po jednej strane potoka a naspäť sa vraciam po druhej strane. Vidím vyrastať nové moderné domy už reprezentujúce trend bývania dvadsiateho prvého storočia. Aj staršie domy sú upravené tak, aby v nich bola zachovaná krása pôvodnej architektúry. Každá chalúpka je zrkadlom duše majiteľa. A to je to krásne, lebo dedina je ako otvorená kniha v ktorej človek môže čítať ako o majiteľovi domu či usadlosti, tak aj o jeho susedovi či susedoch.

Vďaka vedeniu po dlhých rokoch k lepšiemu sa mení aj centrum obce. V našej dedine uzrelo svetlo sveta, alebo tu pôsobilo mnoho významných osobností a udiali sa tu rôzne udalosti.

Škoda, že ani jedna z ulíc (okrem Š. Straku) nenesie meno niektorého nášho rodáka či významnej osobnosti, ktorá tu pôsobila. Že tak, ako v iných i menších dedinách majú pamätné desky, či pamätníky osobnostiam, či udalostiam (napríklad čo len malé námestie Pittsburskej dohody, či pamätná doska M. Gazdíkovi jej signatúrou). Pôsobil tu ako kňaz zázračný lekár Fraňo Madva, narodil sa tu poet, kňaz Andrej Paldan, Jozef Šandorfí, mons. Ján Rekem, richtár Ondrej Kováč dal zregulovať potok a tak zabránil vybrežovanie potoka a tým zabránil veľkým škodám, ktoré záplavy každoročne spôsobovali. Na tie časy a možnosti bolo to veľdielo.

Keď v roku 1927 sa reguloval potok, tak mnohé chalúčky zostali utopené. No aj tie sa dokázali zrenovovať a pritom si zachovali pôvodný ráz chalupy dobrého hospodára. No ktorési krásne veľké okná nahradili malými pripomínajúcimi strielne na bunkroch a spravili plot vyšší ako chalupa (ako, keď malému chlapcovi dáš dedkov klobúk a obuješ dedkove gumové čižmy).

Iste autor takých úprav musel pozerieť do ďalej budúcnosti a pristavil si aj akúsi strážnu búdku. A takýchto chalúpok som napočítal viac ako päť. Chvála Bohu, že doba „zemľanok“ je už dávno za nami, no zdá sa, že sú ľudia, ktorí by radi život vrátili aspoň o jedno storočie späť. No možno raz pochopia, že život sa nedá zastaviť.

Tam kdesi za cintorínom som videl vysoké jedle vysadené vedľa plota. Keď sused sa chcel dostať do svojho dvora, musel poorezávať konáre. Také som videl aj na inej parcele, kde hospodár na štyri metre širokej parcele mal vysadené dva rady orechov. Vôbec mu nevadilo, že konáre ničia omietku susedovho domu.

Iste by to bola záslužná práca záhradkárov, keby upozornili ľudí, ako ďaleko majú robiť výsadbu nielen stromov, ale aj tují, malín, brečtanu od oplodenia susedovho pozemku, aby mu neničili oplodenie.

Možno sa to učili už v základnej škole, ale vtedy náhodou chýbali. Vo vyšších školách sa to už neučilo, lebo bol predpoklad, že to už vedia.

Alebo to vedia až moc dobre, že takto vysadené dreviny prerasťajú a súčasne aj ničia toto oplodenie. Bohužiaľ je to nevyliciteľná nemoc týchto ľudí, lebo tak ako sa dedia po rodičoch majetky, domy, polia, lúky, tak sa po rodičoch dedia aj zvyky a zlozvyky, ktoré veru nikomu neslúžia na chválu ani jemu ani jeho rodu.

Mení sa tvár obce a verím, že sa zmenia aj mnohí ľudia, lebo krása dediny nie sú pekné domy, ulice, námestia, ale sú to v prvom rade ľudia ich prístup človeka k človeku, ich prístup k tým, ktorí túto dedinu náhodne navštívia. Dedina kedysi bola jedna veľká rodina a dobrý sused bol viac ako rodina. Verím, že aj tu sa život zmení a obec opäť bude mať prívlastok: „Perla Považia“, ale to všetko je v každom z nás.

- Sýk -

Na 7. ročníku FAŠIANGOV

bolo i tento rok v sobotu 5. marca na obecnom trhovisku veselo. Podujatie ako už tradične bolo pripravené v spolupráci s mikroregiónom Teplička, ktorého členmi sú Obce Trenč. Teplá, Omšenie, Dolná Poruba a Mesto Trenčianske Teplice.

Veselú zábavu rozprúdili Nadšenci v maskách z Trenčína spolu s ich folklórnym súborom. Srdcia nám pookriali pri krásnych ľudových tónoch v podaní Folklórneho súboru Teplanka a Dychovej hudby Dobranka, ku ktorej sa neočakávane spevom pripojili i bratia Ján a Jozef Dobiašovi. Počas programu kultúrna komisia odmenila 10 detí v najkrajších maskách. Zaslúženú sladkú odmenu deťom odovzdal starosta obce Ing. Milan Berec.

Ochutnali sme aj fašiangové dobroty, ktorými prispeli mäsový-roba HÔRKA a pekárň MAPEK PLUS, za čo im patrí veľká vďaka.

Fašiangovú zábavu v Trenčianskej Teplej ukončila Dychová hudba Omšeanka.

Veselica potom pokračovala v ďalších obciach mikroregiónu a nakoniec v Trenčianskych Tepličiach.

Ďakujeme všetkým zúčastneným, účinkujúcim a členom kultúrnej komisie, ktorí sa podieľali na príprave fašiangov.

- obecný úrad -

Adam Beták - náboženský spisovateľ, kňaz

* 20.2. 1786 Soblahov

† 6.7. 1868 Dubodiel

Po absolvovaní teologických štúdií, od roku 1808 pôsobil ako rímskokatolícky kaplán v Trenčíne. V rokoch 1854-1865 bol farárom v Trenčianskej Teplej, potom odišiel na odpočinok do Dubodielu. Bol predstaviteľom druhej generácie bernolákovcov a autorom príležitostných básní.

Ján Zigmundík - pedagóg, publicista, ľudovýchovný spisovateľ, prekladateľ

* 1.4. 1846 Vrbové

† 26.2. 1938 Pezínok

Pochádzal z robotníckej rodiny, navštevoval ľudovú školu vo Vrbovom, meštiansku školu v Trnave a v Bratislave, študoval i na Reálnom gymnáziu v Nemecku. Vo Viedni nedokončil štúdiá matematiky a fyziky na polytechnickom inštitúte a odišiel študovať na učiteľskú preparandiu do Banskej Bystrice. V rokoch 1867-1868 učil na Ludovej škole v Trenčianskej Teplej, potom v Pezinku a od roku 1904 žil v Bratislave, kde sa spočiatku venoval iba literárnej činnosti a publicistike. Od roku 1923 bol na dôchodku v Pezinku.

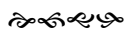
Pedagogickej vede sa začal sústavnejšie venovať v Banskej Bystrici. V knižnom debute Úryvky z výchovoslovnia zhrnul poznatky európskeho pedagogického myslenia i vlastné názory na ciele výchovy. Vyčlenil dve hlavné zložky výchovy detí - mravnú a telesnú. Vo svojich ďalších pedagogických štúdiách a príspevkoch riešil aktuálne metodicko-praktické otázky vyučovania. Bol autorom učebníc, učebných textov, cvičebníc, ktorými prakticky pomáhal žiakom pochopiť učivo, cudzie prekladal, upravoval.

V roku 1870 založil Všeobecný učiteľský spolok Prešporskej stolice, po vzniku ČSR bol predsedom Slovenskej obce učiteľskej. Popri pedagogike študoval problematiku prírodných vied, botaniky, medicíny, živých jazykov, dejepisu, zemepisu, propagoval zdravotnícku osvetu. Prispieval do množstva novín a časopisov, periodík Cirkevné listy, Dom a škola, Gesundheitswarte, Literárne listy, Katolícke noviny, Národné noviny, Obzor, Rodina a škola.

Po roku 1918 publikoval v Krásach Slovenska, Našom slove, Sov. politike, Slov. lige a pod.

Ján Zigmundík, pôsobiaci v Trenčianskej Teplej iba dva roky, bol za ten čas agilným národno-osvetovým pracovníkom. Bol vynikajúcim hudobníkom, v Teplej dirigoval spevokol, v Pezinku vynikal ako organista v kapucínskom kláštore, vedel hrať i na husle. Bol členom MSS a SSV, spoluzakladateľ a pokladník Hospodárskej banky v Trnave. Za svoje názory a buditeľskú činnosť bol obvinený z panslavizmu, perzekvovaný, v roku 1904 prepustený zo školských služieb, predčasne penzionovaný.

Výber z diela: Úryvky z výchovoslovnia (vydané v Banskej Bystrici 1867). Cvičebnice: Škola reči slovenskej (vydané v Skalici 1881), Malý počtovníček (Ružomberok 1898), Najnovšie privilegované Tellurium, ďalej písal jazykovedné, zdravotnícke, historické a filozofické diela, preklady.

RNDr. Ludmila Pajdušáková, CSc. - významná slovenská astronómka

* 29. 6. 1916 Radošovce

† 6. 10. 1979 Vyšné Hágy

Študovala na Reálnom gymnáziu v Kláštore pod Znievom, neskôr na súkromnom učiteľskom ústave získala kvalifikáciu pomocnej učiteľky. Popri zamestnaní vyštudovala astronómiu na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Do roku 1940 bola výpomocnou učiteľkou, potom odbornou učiteľkou na rozličných meštianskych školách, v rokoch 1942-1944 učila v Trenčianskej Teplej. Od r. 1944 bola pracovníčkou Štátneho observatória na Skalnatom Plese, neskôr Astro-nomického ústavu SAV, a v rokoch 1958-1979 jeho riaditeľkou.

Ťažiskom jej vedeckej práce bola solárna astronómia so zreteľom na prejavy aktivity v slnečnej fotosfére a korón. Mimoriadne úspechy dosiahla objavením piatich komét. Zúčastňovala sa náročných projektov výskumu slnečnej koróny a na príprave experimentov a prístrojov pre umelé družice programu Interkozmos. Bola popularizátorkou astronómie prírodných vied, autorkou množstva článkov a kníh o vesmíre, Zemi, Slnku a slnečnej sústave, o M.R. Štefánikovi ako astronómovi. Pôsobila ako členka významných vedeckých kolégií doma i v zahraničí, bola vyznamenaná viacerými oceneniami za rozvoj astronómie.

Naša oslávenkyňa

Do roka je mnoho dní, do týždňa je ich sedem, ale Váš sviatočný je iba jeden. Dňa 19. januára sa vzácného životného jubilea, krásnych 85 rokov dožila pani Anna Madajová.

Viac ako tridsať rokov sa venuje ľudovej teplanskej tradícii, a to vyšívaniu a oprave teplanských krojov, zachovávaním ich pôvodného rázu, či už u ženského i mužského odevu.

Vyšívané bábiky v teplanskom kroji potešili veľa ľudí doma i v zahraničí. Teplanskí zahraniční Slováci v Amerike, Kanade i inde sú obdarovávaní od svojich blízkych vyšívanými bábikami v teplanskom kroji z „dielne“ našej pani Madajovej, čo mnohým pripomína minulosť v ktorej žili a ako sa ich starí rodičia obliekali, aké zvyky a obyčaje sa tradovali v rodnej dedine.

Bábiky našej pani majstrovej sa po putovnej výstave krojovaných bábik po Slovensku dostali do sveta – reprezentovali v Montreali i Bruseli.

Taktiež pre folklórnu skupinu Teplanka odvieďa kus roboty na oprave a

výmene plátina na rukávoch a zásterách pre každú členku, dokonca zhotovila pre ženy ku kroju i pásy. Teplanka tak môže dôstojne reprezentovať našu obec nielen ľudovými piesňami nášho regiónu, ale i prekrásnym vyšívaným krojom. Naša oslávenkyňa sa pravidelne zúčastňuje „Remeselníckeho jarmoku v Trenčianskych Tepliaciach“ v mesiaci august, kde návštevníci fotografujú, kamerujú a obdivujú krásne bábiky i vyšívané jednotlivé časti krojového odevu ako rukávce, zástery, pásy, sukne, ručníky, košele a to sviatočné i pracovné.

Za tvorenie a udržiavanie tohto ľudového teplanského umenia – vyšívania, ktoré hrá všetkými farbami patrí našej oslávenkyňi úprimná vďaka a zároveň i želanie dobrého zdravia, šťastia a istej ruky, aby sa vyšívaniu mohla ešte trochu venovať.

- obecný úrad -

Prošba o spoluprácu

Obecný úrad v spolupráci so správcom farnosti v Trenčianskej Teplej pripravujú v mesiaci september 2011 spomienkovú slávnosť a výstavu k vytvoreniu farnosti v roku 1510.

Už 500 rokov je teplanská farnosť samostatná a radi by sme si túto skutočnosť pripomenuli.

Obraciame sa teda na Vás so žiadosťou, vážení spoluobčania, ktorí máte vo svojich rodinných archívoch nejakú zaujímavú dokumentáciu - oprava kostola, výstavba fary, stará fara, oltárik, cirkevní hodnostár i, úpravu okolia kostola, fary, cintorínov, prípadne ďalšie o jej zapožičanie na túto akciu.

Bližšie informácie na obecnom úrade, sekretariát č. dverí 5, **Monika Bubeníková, č. tel. 032/ 6591 311, e-mail: bubenikova@trencianskatepla.sk** alebo v obecnej knižnici, **Zuzana Macková, e-mail: mackova@trencianskatepla.sk**.

Nástrahy leta ...

Na dovolenke vás môžu prekvapíť rôzne zdravotné ťažkosti - choroby, úrazy či drobné poranenia, ktoré si budete chcieť vyriešiť a vyliečiť sami s liekmi, ktoré budete mať k dispozícii vo svojej dovolenkovej batožine. Optimálnym riešením pred balením sa na dovolenku je návšteva lekární a konzultácia možných zdravotných problémov s lekárnikom. Predovšetkým si nezabudnite vziať so sebou lieky, ktoré dlhodobo užívate! Ako sa teda vysporiadať s nekomplikovanými zdravotnými ťažkosťami s pomocou voľnopredajných liekov?

1. Bolesť uší - pri bolestiach uší je vhodné zaviesť do zvukovodu gázovú vložku a prevlhčiť roztokom ušných kvapiek Burow, ktoré obsahujú octan a vínan hlinitý. Tieto látky majú sťahujúci účinok a priťahujú takmer okamžitú úľavu pri opuchu zvukovodu.

2. Ochorenia očí - oči podráždené pieskom, vodou, slnkom alebo klimatizáciou ošetríme výplachom Ophtal, očnými kvapkami s miernym antiseptickým účinkom napr. Ophthalmo-septonex, alebo kvapkami s obsahom tinktúry očianky lekárskej - Ocuflysh. Opuch a začervenanie zmiernime kvapkami Sensilux alebo Visine classic 1-2 kvapky do každého oka 2-3x denne.

3. Bolesť a zápal hrdla - môžete sa rozhodnúť medzi prípravkami na prírodnej báze ako napr. šalviové pastilky, Propolki obsahom propolisu, Isla pastilky z lišajníka islandského alebo Florsalmin kloktadlo. Silnejší antiseptický účinok majú prípravky s obsahom dezinfekcií - ide o rôzne pastilky, kloktadlá či spreje ako napr. Septotele, Neoangin, Tantum verde, Orofar, Corsodyl, Strepisils ...)

4. Bolesť a horúčka - z analgetík - teda liekov proti bolesti a horúčke sa najčastejšie používajú ibuprofen (Ibalgin, Nurofen, Brufen), paracetamol (Paralen, Panadol, Medypirin...) alebo kyselina acetylsalicylová (Acylypyrin, Aspirin). Lieky obsahujúce ibuprofen ako účinnú látku majú v porovnaní s paracetamolom aj protizápalový účinok, môže však spôsobovať podráždenie žalúdočnej sliznice. Deťom do 10 rokov podávame paracetamol alebo ibuprofen, nikdy nie prípravky obsahujúce kyselinu acetylsalicylovú (Acylypyrin, Aspirin, Acifein...) Pre deti do troch rokov sú vhodné sirupové alebo čapíkové formy s obsahom paracetamolu alebo ibuprofenu.

5. Zápcha - ako častý problém súvisiaci s dlhým cestovaním a zmenou prostredia. Môžeme sa rozhodnúť pre kvapkové formy preháňadiel ako napr. Guttalax, Laxygol, Regulax, ktoré sa užívajú večer pred spaním a účinok lieku sa prejaví ráno. Fructolax sirup je prírodné preháňadlo určené deťom od 3 rokov v dávke 2-3 polievkové lyžice denne. V tabletkovej forme je na výber Fenolax, Bisakodyl a z čapíkovvej formy glycerínové čapíky.

6. Hnačka - najčastejšou príčinou môže byť chyba pri stravovaní (intoxikácia jedlom) alebo infekcia. Podávame črevné adsorbencie - aktívne uhlie Carbosorb alebo Carbo medicinalis. Pri akútnej hnačke 4-5 tabliet v jednej dávke a po šiestich hodinách 2-3 tablety. Pri hnačkách a zvracaní je možné dospelým, tehotným ako aj deťom od 1 roka podávať prípravok Smecta - obsah vrecka rozpustíme v 50ml vody alebo zamiešame do detskej stravy. Dôležité je zabezpečiť dostatočný príjem tekutín s minerálmi.

7. Popálenie slnečnými lúčmi, úpal - pri zápale kože po slnení použijeme na podporu hojenia ako účinnú látku dexpanthenol v sprejovej forme (Pantenol, Feniderma), ktoré striekame na kožu zo vzdialenosti 10-20 cm 2-3x denne. Najlepšou prevenciou je však používanie kvalitných opaľovacích prípravkov s vhodným faktorom a vyhýbanie sa priamemu slnečnému žiareniu počas obeda najhorších hodín. Pre ukludnenie a regeneráciu spálenej kože je vhodné použiť Imunoglukán krém. Pri vzniknutých drobných poraneniach netreba zabudnúť na antiseptické prípravky (Ajatin, Septonex, Dettol), na odreniny náplaste a obväzy.

Prijemné prežitie blížiacich sa letných dní vám želá kolektív lekární ARIANA

Redakcia nezodpovedá za obsah dodaných príspevkov a vyhradzuje si právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Názory čitateľov nemusia vyjadrovať stanovisko redakcie. Tlačiarenský škriatok možný.

Náklad 1500 ks. Nepredajné. Neprešlo jazykovou úpravou.

Budúca uzávierka Teplanského Občasníka 1.8.2011

Vydáva: Obecný úrad, M. R. Štefánika 376/30, 914 01 Trenčianska Teplá

redakčná rada: Monika Bubeníková Mozoláková, Zuzana Macková

Evidenčné číslo MKSR: EV 2856/09

administrácia a inzercia:

obecný úrad, číslo telefónu: 032/6591311, fax: 032/6591241

email: obecnnyurad@trencianskatepla.sk, bubenikova@trencianskatepla.sk

technické spracovanie: DIGIPRESS Trenčín

tlač: T-EXPRES Trenčín

V súlade s § 6 ods. 3 zákona č. 167/2008 Z. z. (tlačový zákon) uverejňujeme, že vlastníkom periodika Teplanský Občasník je Obec Trenčianska Teplá.